

Å R S B E R E T N I N G 2 0 0 4

På Esbjerg Kunstmuseum er mødet mellem kunst og publikum rykket i centrum. Således indleder Bikubenfondens jury sin begrundelse for nomineringen af Esbjerg Kunstmuseum til Den Danske Museumspris 2004 – en pris, der har til formål at sætte fokus på de danske museer ved at belønne en særlig nyskabende og kvalitetsbetonet indsats på det museale område. Denne fornemme anerkendelse blev ikke alene et af årets højdepunkter for os; den står samtidig som en milepæl for museets mangeårige bestræbelser på at sætte nye standarder for, hvad et museum er.

Med sin udstillingspolitik – og med sine seneste års erhvervelser – har museet ikke kun vist sig mere åben end mange andre museer over for det nyeste inden for billedkunsten. Museet har også intensiveret sit arbejde med kunstpædagogikken og med videnskabelig konsekvens forsket i, hvad og hvordan publikum oplever, fortsætter juryen nomineringsbrevet, der således ikke blot fremhæver et enkelt projekt, men anerkender museets indsats på alle museale virkeområder.

Match 2004

Inden for hvert af disse områder var også 2004 et yderst aktivt og ambitiøst år, hvor museet kunne præsentere flere nyskabelser. For eksempel satte udstillingen *Stafet* fokus på værkbegrebet og viste samtidig helt nye veje for, hvordan man kan kuratere en udstilling, mens projektet *Værk i kontekst* ved at vise ét værk i hele fem udstillinger på én gang undersøgte udstillingsmediet. Det samme gjorde den nye præsentation af samlingen *Tableau*. Netop de skiftende perspektiveringer af samlingen blev særligt fremhævet af Bikubenfondens jury, som skrev: *For at nå til en dybere forståelse af kunstværkets formidling og publikums reaktionsmønster har museet udviklet en strategi, således at der aktivt kan appelleres til beskuers kreative potentiale. Det gælder (...) i de eksperimenterende ophængninger af museets samlinger.*

En anden af årets bemærkelsesværdige nyskabelser var projekt *Krydsfelt og kreativitet*, som blev indledt i efteråret og afsluttes sommeren 2005. Her arbejder tre institutioner, kunstakademi, universitet og kunstmuseum, for første gang sammen om at udforske kunstens rolle i samfundet i krydsfeltet mellem kunstproduktion, kunstteori og kunstformidling.

I kølvandet på nomineringen til Den Danske Museumspris fulgte endnu en anerkendelse, da Elli og Peter Ove Christensens Fond sidst på året tildelte museumsinspektør Christiane Finsen et rejselegat, som fonden uddeler til videreudvikling af unge talenter. Det var især vores integrerede udstillings-, forsknings- og formidlingsprojekt *Værk i kontekst*, fondsbestyrelsen havde fundet interessant og unikt. Dette var de blevet opmærksomme på gennem medierne, som i år 2004 atter havde overvældende stort fokus på Esbjerg Kunstmuseum. Såvel landsdækkende tv, radio, dagspresse,

Dialogue with Space

ugeblade og månedsmagasiner som de regionale og lokale medier sørgede i lighed med sidste år for at få os ud i alle kroge af landet. Særligt bemærkelsesværdig er den samlede sendetid, museet har haft i Danmarks Radio. Hele syv timer er det godt og vel blevet til mod det normale årlige gennemsnit på ca. fem kvarter. Således bidrog kunstmuseet i høj grad atter til at sætte Esbjerg på landkortet som en dynamisk kulturbym.

Omkring 17.000 gæster besøgte i løbet af 2004 Esbjerg Kunstmuseum.

UDSTILLINGER

Midt i januar sendte vi den første præsentation af portugiseren Rui Chafes' forunderlige jernskulpturer på dansk grund, udstillingen *Askeblomster*, videre til Nikolaj udstillingsbygning i København, hvor de gotiske rammer som forventet tilførte skulpturerne overraskende, nye betydninger. På Esbjerg Kunstmuseum blev *Askeblomster* afløst af endnu et projekt i museets unikke *Matchserie*, som den unge, danske billedkunstner Katya Sander i år havde inviteret sin tyske kollega Andrea Geyer til at deltage i. Med lufthavnen som metafor konfronterede deres anmelderroste og velbesøgte projekt os meget direkte med vores vilkår i det moderne

samfund. Udstillingen bestod af to gigantiske labyrinter, der begyndte ved indgangen i hver ende af udstillingssalen. Labyrinterne flettede sig ind i hinanden, men tillod aldrig gennemgang, og på den måde var den eneste forbindelse mellem dem dobbelte billed- og tekstprojektioner i så store formater, at man ikke kunne undgå at forholde sig til dem.

Samtidig kunne man fortsat se sig selv sansen i underretagen, hvor vi havde forlænget præsentationen af *Olafur Eliassons lysinstallationer*, som vi i nært samarbejde med kunstneren udvalgte og erhvervede til museets samling i 2003 med generøs støtte fra Ny Carlsbergfondet.

Match blev afløst af en nyskabelse inden for udstillingsmediet, det integrerede udstillings-, forsknings- og formidlingsprojekt *Værk i kontekst*, hvor Asger Jorns maleri *Lykkens have* indgik i hele fem forskellige sammenhænge i én og samme udstilling. Placeret på en drejescene i midten af udstillingssalen blev maleriet med faste, korte intervaller flyttet fra den ene sammenhæng til den næste. Således kunne museets gæster opleve, hvilken indflydelse iscenesættelsen og forskellige udstillingsprincipper kan have for oplevelsen af et kunstværk. Denne særlige undersøgelse af museets formidlingsmæssige kernefunktion, udstillingen som medium, kunne sommerens turister opleve sammen med en helt ny præsentation af samlingen, *Tableau*, udstillingen *Kvinder i tiden* i foyeren og *De 9 humører* af *Eric Andersen* ved indgangen til museet.

I årets nye perspektivering af samlingen installerede vi værkerne i forskellige stemningsfremkaldende farvede tableauer, der hver især fortættede de bestræbelser, som i forvejen ligger i værkerne. Hvert tableau ledte samtidig frem til en anden af museets nyerhvervelser, *Kirstine Roepstorffs* garnin-

stallation *My world does not exist*, ved at pege på særlige aspekter af hendes forunderlige hvide verden mellem drøm og virkelighed. På balkonen præsenterede vi *De 9 humører*, som *Eric Andersen* havde skabt specielt til Esbjerg Kunstmuseum. Her kunne man vælge sit eget humør, lytte til det og fortælle om det. Dette højteknologiske værk blev realiseret med støtte fra Kunststyrelsen og i et samarbejde med Vestjysk Musikkonservatorium.

Fra Københavns sorte diamant kom udstillingen *Kvinder i tiden* til Esbjergs hvide diamant. I samarbejde med Musikhuset kunne vi i mellemrummet mellem vores to institutioner, i foyeren, vise de smykker, som en gruppe smykkekunstnere havde skabt som portrætteringer af kendte, danske kvinder. Med efterårets første udstilling *Dialogue with Space* introducerede vi to af den internationale kunstscenes absolutte sværvægttere, *Ross Bleckner* og *Udomsak Krisanamis* for et dansk publikum. Deres værker blev præsenteret sammen med danske *Mette Petris* arbejder, således at dialogen med rum blev forstærket og fremhævet som kendetegnende for alle tre kunstneres værker. I selve struktureringen af udstillingen lagde vi op til en spændingsfyldt og dynamisk dialog både mellem de enkelte værker og mellem værker og museumsgæster.

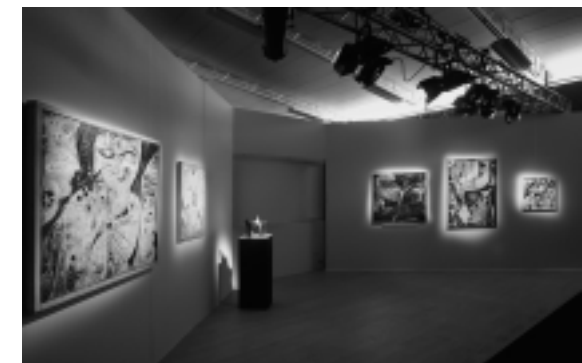
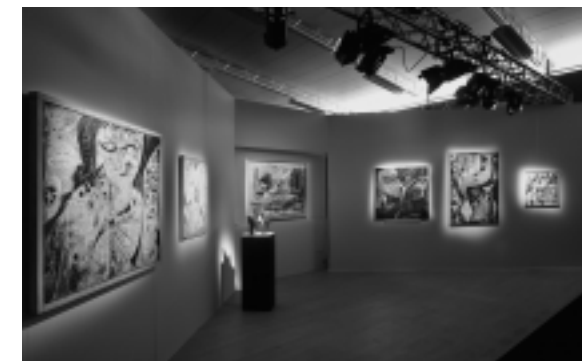
Samtidig kunne man i museets rum for eksperimenterende kunst se en anden form for visuel dialog. Her lod de to kunstnere *Mette Vangsgaard* og *Pernille Worsøe* deres kunstneriske universer mødes gennem associationer over ordet *aflejlre* i et forunderligt univers, hvor den verden, vi ellers er så fortrolige med, trådte frem i et helt nyt og forandret lys.

På balkonen blev årets håbeperiode indviet med en fornyet udgave af tempelkonstruktionen til *Eric Andersens Pandorabille-*

der, og rundt omkring i byens rum kunne man i den forbindelse for fjerde år i træk stille sig op ved museets *håbesteder* for eventuelt at udveksle sine håb med andre eller ganske enkelt være håbefuld – en livgivende facilitet, som Esbjerg er ganske ene om at have hvert år fra den 2. november til den 31. december.

Året sluttede med lanceringen af endnu en nyskabelse inden for udstillingsmediet, projektet *Stafet*, som billedkunstneren *John Kørner* blev inviteret til at indlede ved at pege

Værk i kontekst

på et af sine egne værker og samtidig vælge en kunstnerkollega, der skulle reagere på værket med et af sine værker. Og således blev stafetten givet videre fra kunstner til kunstner, indtil i alt 12 kunstnere var involveret. Stafetten foregik også uden for museets mure. Allerede før udstillingen åbnede, blev hele Esbjerg så at sige inddraget i projektet, da den ene af de deltagende kunstnere, Nis Rømer, satte *Esbjerg – spillet om fremtiden* igang med byens torv som spilleplade og gymnasieelever som levende brikker.

Samtidig med åbningen af *Stafet*, relancerede vi *Skeel & Skrivners* interaktive videoskulptur *Split Second*, som oprindeligt markerede genindvielsen af museet i 1997, og som museet er ved at erhverve til samlingen. Installationen, der består af tretten B&O fjernsyn og et videokamera, fungerer som en slags elektronisk spejl, hvor man hele tiden ser sig selv i datid og dermed gennem sansesystemet får en direkte oplevelse af tid og rum. Alle årets udstillinger og projekter på museet var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum.

FORSKNING OG FORMIDLING

Som noget nyt fremlagde vi i foråret et omfattende datamateriale fra vores forskningsprojekt *Mellem musik og billedkunst* for en associeret fortskergruppe, bestående af professor ved Center for Semiotik Per Aage Brandt, professor ved Jysk Musikkonservatorium Karl Aage Rasmussen og den toneangivende museologiske forsker Dr. Eilean Hooper-Greenhill, Dpt. of Museum Studies, University of Leicester. Deres respons indgik i vores behandling af data fra projektet, som vi afrapporterede til Kulturarvsstyrelsen. Desuden blev projektet beskrevet i tre artikler i et tværfagligt temanummer af tidskriftet *Passepartout*, sommeren 2004. Længe ud i verden kom resultaterne fra projektet *Forestillinger 2002*, da Bjarne Funchs artikel *Introducing People to Art* udkom i tidskriftet *Journal of Visual Art Practice* først på året.

STAFET

Det syvende forskningsprojekt i museets forskningsrække i publikumsreaktioner blev indledt med åbningen af *Værk i kontekst*. Over ti dage interviewede dr. phil. Bjarne Sode Funch og Inge Merete Kjeldgaard et bredt udvalg af museumsgæster, der hver især skulle forholde sig til alle fem scener. Data vil blive behandlet sammen med data fra næste projekt i rækken *Værk & Tema*, som lanceres i 2005 med samme maleri af Asger Jorn i centrum. Begge projekter har associeret forskerne Dr. Eilean Hooper-Greenhill og lektor Anders Troelsen, Aarhus Universitet. Men museets forskning og øvrige aktiviteter nyder også stor bevågenhed fra andre forskere og fra studerende, som i stigende omfang opsøger os for at indsamle data og gennemføre deres projekter med udgangspunkt i Esbjerg Kunstmuseum. I tilknytning til udstillingerne i 2004 udgav vi museets tidskrift *Expo* og dobbeltsprogede kataloger, der er sendt ud i kunstneres og museets nationale og internationale netværk. Og lærerne i netværket modtog museets unikke inspirationsmaterialer, udarbejdet af den kunstfaglige stab i forbindelse med alle museets særudstillinger.

ARRANGEMENTER

Der var ventelister til museets ferniseringsmiddage, hvor Restaurant Kunstpavillonens Josef Nielsen og hans kokke oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de ak-

tuelle udstillinger. Dette unikke samarbejde indledte vi i 1999, og ligesom mange af museets formidlingstiltag har det siden bredt sig til andre af landets museer.

Stor tilslutning var der også til *Jens Bings* foredrag om *Storm P's verden*, der blev arrangeret i samarbejde med Hovedbiblioteket, som Storm P har udsmykket. I anledning af, at Esbjergspillene satte fokus på 1960'erne, fortalte *Jørgen Broch* om periodens lokale kunstliv, mens museet etablerede en særlig 60'er-sti, så museets gæster med en særlig erindringsvækkende guide kunne begive sig ud på en personlig billedvandring gennem 60'ernes kunst i museets udstillingssale og åbne magasiner.

Det banebrydende projekt *Tranzart*, som museet har udviklet i samarbejde med Vestjysk Musikkonservatorium, blev i 2004 lanceret for børn. I løbet af foråret blev lokale 4. og 5. klasser inviteret indenfor i museets udstillingssal to gange hver for at omsætte deres personlige kunstoplevelser til musik. Børnegrupperne blev interviewet af dr. phil. Bjarne Sode Funch og museets direktør til forskningsprojektet *Mellem musik og billedkunst*.

I efterårs- og vinterferien kunne man gå i *clinch* med museets kunstfaglige medarbejdere – en særlig aktiv og uformel formidlingsform, som museet har haft succes med siden 1998, og som bl.a. Trapholt og Arken har ladet sig inspirere af. Man kunne

Kulturnat

også vælge at gå på opdagelse i billedkunsten på egen hånd med hjælp fra museets særligt udarbejdede nye vejledninger til at få personlige kunstoplevelser. Desuden deltog museet i *Kulturnatten* med to arrangementer – en kombineret *ønskeudstilling og -koncert* i samarbejde med Den Ny Opera og en *performance*, skabt specielt til udstillingen *Dialogue with Space* og udført af Esbjerg Statsskoles dramahold. Der blev lagt op til nye eksperimenter og forunderlige oplevelser i krydsfeltet mellem billedkunst og naturvidenskab i museets æstetiske laboratorium, da vi som det eneste kunstmuseum atter deltog i *Dansk Naturvidenskabsfestival* i efteråret. Og endelig lagde museet igen selv rammer til den årlige *jule-kunst-kaos-messe*, hvor en række anerkendte kunsthåndværkere præsenterede deres arbejder, Den Ny Opera omsatte malerier til musik, og museets kunstfaglige personale sørgede for, at der dagen igennem var forskellige aktiviteter og eksperimenter for børn og voksne, bl.a. en ny form for præsentation af samlingen.

ERHVERVELSER, DONATIONER, STØTTE

Vi erhvervede atter væsentlige værker til museets velrenommerede samling i 2004, hvor vores samlede donationer og ekstraordinære tilskud endnu en gang øgede vores driftsmidler betragteligt. Med substantiel støtte fra Kulturarvsstyrelsen erhvervede vi et hovedværk af *Anita Jørgensen*, *Arkiv for skrøbelighed* fra 1999, som supplerer den markante, konstruktivistiske retning i museets samling. Værket deltog i vores omfattende og anmelderroste præsentation af kunstnerens arbejder i 2003 – udstillingen *Skulptur*. Desuden indledte vi med generøs støtte fra Ny Carlsbergfondet købet af *Skeel & Skrivners* interaktive videoskulptur *Split Second*, som vi også arrangerede en udstilling af, og endelig arvede vi fra boet efter Ejler Bille fire collager af hans kone Agnete Therkildsen.

Fra Kunststyrelsen modtog vi støtte til formidling af projekterne *Match 2004*, *Dialogue with Space* og *Aflejre*, mens vi fra

Ribe Amts Museumsråd, Ribe Amts Kultur- og Forsøgspulje og Beckett-fonden fik støtte til forskningsprojektet *Værk i kontekst*. Endelig fik museet generøs støtte fra to lokale fonde, Esbjergfonden og Claus Sørensens Fond.

PR OG MEDIER

I 2004 var der atter stor opmærksomhed om Esbjerg Kunstmuseum fra medierne, fordelt over hele året. Ud over den lokale presse, Jyske Vestkysten, Ugeavisen, Radio Syd, TV Syd og TVE, bragte *Kunstavisen* og de landsdækkende medier fine omtaler og positive anmeldelser af såvel vores forskning som alle vores udstillinger og projekter. Årets *Match* projekt blev f.eks. anmeldt i Politiken, Jyllands Posten og i *Kunstmagasinet* på radioens P2, mens *Dialogue with Space* også fik omtale bl.a. i *Information* og i *Kulturnyt* på DR P1 og P2. Museets markante nyhervelser fik ligeledes landsdækkende omtale i både radio og aviser. Museets forskningsrække og eksperimenter i krydsfeltet mellem musik og billedkunst, der tidligere er blevet fyldigt behandlet flere gange af radioens P1 og P2 i *Kulturnyt* og *Bolero*, fik i 2004 atter medieomtale bl.a. i en helsides feature i *Børsen*. Netop museets særlige indsats inden for dette æstetiske krydsfelt fik P2 til at vælge kunstmuseet som vært for et direkte radioprogram, der over en hel eftermiddag afrundede radioens vinterferieprojekt *Mal musikken*. *Information* bragte en omfattende feature-artikel, der satte fokus på museets særlige profil, mens radioens P2 viede de unikke håbesteder og Pandoratemplet en hel times program. Desuden deltog vi i tema- og debatprogrammer på P1 og P2.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i år 2003 på 6 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb, der stadig udløser maksimalt statsilskud. De resterende beløb er støtte fra Ribe Amt, fra Kul-

turarvsstyrelsen og Kunststyrelsen, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at holde museets høje aktivitetsniveau, bevare positionen som et af landets førende museer for moderne kunst og erhverve så væsentlige værker til samlingen, som vi atter har gjort. Med vores krævende udstillingsprogram har det igen i år været en stor glæde at modtage støtte fra virksomheder, institutioner og fonde i forbindelse med de enkelte større projekter. Uden en sådan opbakning, uden denne vilje og lyst til samarbejde fra deres side, havde vi ikke kunnet realisere vores ambitiøse projekter.

Inge Merete Kjeldgaard
Museumsdirektør

BESTYRELSESMEDLEMMER

Formand:

Overlærer Jørgen Broch

Næstformand:

Overlærer Ole Troelsen

Kasserer:

Advokat Peter Schmitz

Direktør Palle Rosendahl

Lods Leif K. Christensen

Landinspektør Søren Nordby

Landmåler Jens Erik Bundgaard

Institutionsleder Villy Grøn

PERSONALE I 2004

Museumsdirektør

Inge Merete Kjeldgaard

Museumsinspektør

Christiane M. Finsen

Fuldmægtig Vibeke B. Rasmussen

Forvalter Lean Pedersen

Museumsassistent Christa Siig

Kustode Birgit Kløverpris

Kustode Lis Madsen

Kustode Kirsten Hørlyck

Kustode Preben Gaulshøj

Rengøringsass. Tove W. Henriksen

Studentemedarb. Signe M. Jensen